

LEDARSKAP

”En karismatisk ledare är en person, vars ledarskap grundar sig på individens specifika helighet, heroism eller exceptionella personlighet”, säger sociologen Max Weber. Men var finner man sådana ledare; i det himmelska riket? Jag skulle vilja bredda denna uppfattning, eftersom jag känner många personer som jag anser vara karismatiska påverkare. Ofta arbetar de i det tysta, åstadkommer strålande resultat och sprider stor tillfredsställelse omkring sig.

I krissituationer, strider, talarstolar, inom kulturen och idrotten behövs hjältar och förebilder. Men i det dagliga livet kan sådana personer faktiskt störa en motiverad persons arbete. I ordet ledarskap har man i alla tider tolkat in ädla och högstämda uppfattningar. Historien är full av karismatiska ledare. Men hur många sådana och i vilka sammanhang kommer vi framöver att behöva dem?

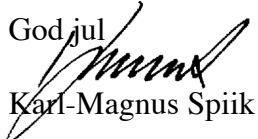
Ledarskap behövs i det dagliga livet. Försäljaren leder kunden mot ett gott inköp och läkaren leder patienten mot ett hälsosammare levnadssätt. Telefonväxeln leder under en arbetsdag ett hundratal olika situationer. I barnens lekar är det någon som axlar ledarskapet och får ofta de övriga med sig så att var och en hittar sin plats i gruppen. Det sker helt naturligt, utan att detta barn är någon hjälte. Han eller hon är samma person som hemma trilskas och vägrar att städa sitt rum.

I ett team kan vem som helst ta på sig ledarskapet, men det förutsätter att teamet vet varför det har bildats, vart det är på väg och hur man når målet. Ett fungerande ledarskap handlar också om förtroende, ömsesidig uppskattning och spelregler. Förmannen är ibland hjälten som går framför gruppen och visar vägen. Ibland är hon/han mitt inne i gruppen och påverkar. Nuförtiden står hon/han ofta bakom gruppen och ger teamet arbetsro. Vid behov kan hon/han ta befälet och ingripa i situationen. Det är dock alltid ledaren som har det slutliga ansvaret och som fattar besluten, men så länge allt fungerar väl, ger hon/han fritt spelrum åt individualitet och självstyrning.

Ledarskap är ett medvetet val, ingen medfödd egenskap, även om det för vissa personer faller sig lätt. Det är en vilja att driva saker framåt. Det är att ödmjukt inse vem man själv är och att förstå sina medmänniskor. Det är en talang att interagera mellan människor och också en förmåga att vara en äkta människa bland andra. Det är att både ge och ta emot feedback. Det är att lära sig mera och utvecklas. I stället för hjältar skulle jag vilja tala om karismatiska människor, vilka genom sin person och sitt handlande påverkar omgivningen i en positiv anda. Ju fler sådana ledare och människor vi har i olika uppgifter, dess bättre värld kommer vi att kunna skapa och leva i.

Varje barn föds under bestämda levnadsvillkor. I början har de vuxna hand om ledarskapet, men småningom, steg för steg, övergår ansvaret till den egna lilla individen. I bästa fall leder varje vuxen sig själv mot önskade mål utgående från egna värderingar. Detta kan både arbetsledaren och arbetstagaren göra. Det kan varje människa, oberoende av om man spelar fiol i en orkester eller är en hemmamamma. Allt handlar om personliga val. Mina somrar tillbringar jag och familjen i skärgården. Ofta besökte jag en speciell fiskare, äkta och anspråkslös. Han hade ett stort och varmt klappande hjärta och det var roligt att lyssna på hans sätt att tala finska. Han gjorde ett stort intryck på mig. För mig framstod han som en synnerligen karismatisk person.

Även i jultider behöver vi ledarskap. Vem skall göra vad och när? Praktiska göromål rullar på av egen kraft. Men hur är det med det andliga ledarskapet? Vem är det som på arbetsplatsen eller i hemmet lyfter fram de andliga värdena så att alla känner sig bättre till mods? Varje liten gest som kan höja värmen mellan människor och få alla att växa är ett stordåd. Vad innebär det här för Dig?

God jul

Karl-Magnus Spiik